

РЕАБІЛІТАЦІЯ ДИТИНИ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Концепція ранньої реабілітації дітей-інвалідів (схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2000 р. № 1545). Ця система реабілітаційних та корекційно-відновлювальних заходів, застосовуються для дітей-інвалідів раннього віку з метою подолання фізичних та інтелектуальних вад у дитини.

Саме набуття навичок, та покращення психічних процесів дають можливість дитині-інваліду інтегруватися у дитячих колективах. Така система дозволяє поєднувати соціальну, загальноосвітню, фізичну соціальну допомогу дітям-інвалідам та їх сім'ям. Інтеграція дітей з особливостями психофізичного розвитку людини – це один із напрямів гуманізації всієї системи освіти, що відповідає пріоритетам держави.

Забезпечення соціального, емоційного та когнітивного розвиток у кожної дитини з психофізичними особливостями, має успішне входження таких дітей в соціум, тим самим дає можливість відчути себе повноцінним учасником свого життя.

Реабілітація дітей з інвалідністю націлюється на те, що коригування ставлення до своїх вад, відбувається в сім'ї і в суспільстві, таких дітей поступово навчають адаптуватись та пристосовуватись до навколишнього середовища. Зазначена система зорієнтована на дитину і поєднує соціальну, загальноосвітню, фізичну та технічну допомогу дітям-інвалідам та їх сім'ям.

Досвід реабілітаційної роботи здійснюється у розвинутих демократичних державах. Така робота починається із раннього втручання, а саме в дошкільному віці, вона буде дієвою, і встановить та визнає суттєві відхилення у розвитку дітей. Тоді й буде суттєво діяти загальна система соціальної реабілітації з дітьми. Отже, надання ранньої допомоги малюкові передбачає реабілітаційний вплив на дитину-інваліда від народження до семи років, що слугує невід'ємною комплексною системою соціальної реабілітації, та є запорукою її ефективності.

Неординарність ранньої реабілітації дітей полягає у тому, що проведення передбачається в реабілітаційних закладах, максимально наближених до місця постійного проживання дитини-інваліда, завдяки чому діти-інваліди не «відриваються» від сім'ї.

Тому рання реабілітаційна робота з дітьми-інвалідами передбачає обов'язкове залучення до постійної участі в реабілітаційному процесі батьків, або інших осіб, які будуть з ними займатись. Саме ця кропітка робота, дозволяє батькам усвідомити проблеми своїх дітей. Потім попрацювавши над методиками індивідуальних реабілітаційних програм, перетворити на учасника реабілітаційного процесу і досягти бажаного

результату при подоланні одних чи інших вад у дитини. З часом підпорядковано ввести у дитячий колектив, а згодом і в суспільство.

Для системи комплексної реабілітації є повернення людини з інвалідністю в суспільство та надання їй втрачених реальних, або потенціальних можливостей бути рівноправним громадянином у своїй сім'ї, в колективі та в державі. Це завдання для реабілітологів є універсальним, тоді коли це стосується реабілітації медичної, фізичної допомоги.

Це ми підпорядковуємо всі складові комплексні процеси реабілітації: психологічну, педагогічну реабілітацію, яка забезпечує реабілітацію людини з інвалідністю на рівні особистості. Як суб'єкт діяльності, сюди відноситься медична реабілітація, яка забезпечує реабілітацію на рівні біологічного організму людини. Така реабілітаційна парадигма може створити повну модель реабілітаційного процесу. Вона є універсальною і застосовується при стратегічному плануванні будь-якого центру, або установи реабілітації людини з інвалідністю. Саме таким дітям ми маємо надавати більшого і повного комплексу реабілітаційних послуг.

Метою реабілітації дитини з інвалідністю є виховання такої особистості, яка буде володіти різними якостями (в тому числі життєвих компетенції, комунікацій, та матиме професійні знання, уміння та навички), що зможуть ефективно звести до повної інтеграції людини у суспільстві.

Шляхи застосування особистісних педагогічних технологій набувають ці якості протягом сьогоденних умов та реалізуються завдяки освітньо-виховного процесу.

Тож, гуманістичні ідеали орієнтують учасників реабілітаційного процесу на формування ціннісних принципів підготовки дитини з інвалідністю до розвитку його особистості і включенням механізмів саморегуляції такого розвитку на рівень внутрішньої мотивації. Примітно, в цьому сенсі особистісно орієнтовний підхід закріплений саме у нормативно-правовому полі.

Особистісно орієнтований підхід в першу чергу дозволяє включити людину в реабілітаційні заходи саме, як рівноправного учасника та активного суб'єкта навчально-реабілітаційного процесу.

Таким чином, особистісно орієнтовані технології забезпечують досягнення таких завдань, як:

- корекція та виховання особистості дитини з вадами розвитку з максимально можливою індивідуалізацією;
- створення умови для саморозвитку, самореабілітації, запуск у людини механізму перманентної «реабілітації через все життя»;
- створення умов для формування у особи з вадами здоров'я осмисленого визначення своїх можливостей і життєвих цілей.

Застосування освітніх технологій системі навчально-реабілітаційного процесу неможливе. Тому принциповою властивістю комплексної

психолого-педагогічного реабілітаційного процесу є обов'язкова диференційованість особистісних підходів до планування та здійснення педагогічної реабілітації дитини з інвалідністю.

Співпраця з інвалідами у реабілітаційних установах, центрах реабілітації за своєю сутністю є індивідуальною. Це реалізується у принциповому положенні в організації будь-яких реабілітаційних заходів: реабілітаційний процес є індивідуальний в реабілітаційній програмі.

Реабілітаційна програма, є формою матеріального існування особистісно орієнтованої парадигми в реабілітології.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.03.1991 року (із змінами).
2. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16.11.2000 року (із змінами).
3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку видачі медичного висновку про дитину-інваліда віком до 18 років» № 482 від 04.12.2001 року (із змінами).
4. Закон України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам» від 18.05.2004 року (із змінами).